

D. Tím, co uvedeno sub B, č. 6 a 7 a sub C, jest výpočet ukončen. Dlužník však již při původním výpočtu anebo dodatečně (§ 39 ex. ř.) může uplatňovati pro sebe výhody § 8 nař. V takovém případě nastane k o r e k t u r a výsledků shora zjištěných ve prospěch dlužníků v.

Z—:

✓ K VÝLUCE CENOVÝCH VĚCÍ Z PŘÍSLUŠNOSTI NEJV. SPRÁV. SOUDU.

Vládní nařízení, jímž byl zřízen nejvyšší úřad cenový (čís. 121/1939 Sb.), se nedotklo všeobecné působnosti, určené nejvyššímu správnímu soudu v § 2 zák. č. 164/1937 Sb. V § 19 uved. nař. jsou výslovně připuštěny stížnosti k nss-u na rozhodnutí nejvyššího úřadu cenového v cenových věcech kartelových, pro něž by jinak byl výlučně příslušný kartelový soud. Účelem této úpravy byla podle důvodové zprávy snaha soustřediti jurisdikci ve věcech cenových i pokud jde o soudní kontrolu. K § 18 odst. 2, podle něhož jsou opatření, vydaná podle tohoto nařízení, závazná i pro soudy, poznamenává důvodová zpráva, že tím nebyla odstraněna »vlastní soudní kontrola« všech rozhodnutí cenových úřadů (viz Nové zák. a nař., vyd. Hoffmannem, roč. I. 1—2, str. 586 a 597). Teprve novela k tomuto nařízení, vydaná 14. června 1940 (čís. 189/40 Sb.), odňala nejvyššímu správnímu soudu kontrolu cenových věcí.

Novelisovaný § 19 (čl. I. vl. n. č. 189/40) je nadepsán »Vyloučení věcí cenových (včetně věcí trestních) z příslušnosti nejvyššího správního soudu« a zní: »Stížnosti proti rozhodnutím, opatřením a nálezům nejvyššího úřadu cenového a politických úřadů v rámci kompetence jim podle tohoto nařízení nebo podle předpisů, příkazů nebo zákazů podle něho vydaných příslušející nebo na ně přenesené vylučují se z příslušnosti nejvyššího správního soudu s účinností od 1. ledna 1940 na dobu mimořádných poměrů způsobených válkou; konec tohoto období stanoví předseda vlády«.

Toto ustanovení vyloučil nss. v usnesení z 26. června 1940 č. 170/1940 v ten smysl, že od 1. ledna 1940 (až do dne, který určí předseda vlády), není nss. příslušný, aby rozhodoval o stížnostech ve věcech uvedených v čl. I, § 19 vl. n. č. 189/40 Sb., ani když byla stížnost podána před tímto dnem. Ve znění uvedeného ustanovení (v souvislosti s jeho nadpisem) shledává tedy soud podklad pro stanovisko, že citovaná norma vylučuje věci cenové (včetně věcí trestních) z příslušnosti nss. s účinností od 1. ledna 1940 a odnímá mu tedy od tohoto data pravomoc rozhodovati o takových stížnostech bez ohledu na to, kdy byly podány.

Při tomto výkladu zpětné účinnosti uved. ustanovení vzniká další otázka: týká se výlučka pouze těch rozhodnutí, jež byla vydána již za účinnosti vl. n. č. 121/39 Sb., o zřízení nejv. úřadu cenového, či se vztahuje i na ty správní akty, jež se opírají o dřívější cenové předpisy? Na tuto otázku odpověděl nss. kladně, odmítnuv stížnost na rozhodnutí, jímž byl potvrzen trestní nález podle § 2 vl. n. č. 264/36 Sb. o opatřeních proti bezdůvodnému zdražování. V usnesení z 30. listopadu 1940, č. 349/39 poukazuje nss. na zvláštní dikci čl. I, § 19 vl. n. č. 189/40 Sb., který vylučuje z příslušnosti nss. rozhodnutí, opatření a nálezy nejv. úřadu cenového a politických úřadů, vydané »v rámci kompetence jim podle tohoto nařízení příslušející« (a nikoliv jen rozhodnutí vydaná podle tohoto nařízení). Touto textací

mělo být podle názoru soudu vyjádřeno, že se výluka vztahuje nejen na rozhodnutí vydaná podle vl. n. č. 121/39 (189/40) Sb., nýbrž na všechna rozhodnutí v cenových věcech, bez ohledu na to, podle kterého předpisu byly rozhodovány, jestliže jen předpis ten svým obsahem spadá do rámce kompetence vl. n. č. 121/39 Sb. (ve znění vl. n. č. 189/40 Sb.), jak ji určuje § 1 odst. 1. Rámec kompetence podle vl. n. č. 121/39 Sb. (189/40 Sb.), soustředujícího cenovou agendu, tvoří tedy veškeré právní předpisy, upravující cenové záležitosti, jak je vymezuje § 1 odst. 1 cit. nař., i když byly vydány před účinností vl. n. č. 121/39 Sb. a byly tímto nařízením nahrazeny [na př. vl. n. č. 264/36 Sb. — srov. § 9 a § 24 odst. 1, písm. c) vl. nař. č. 121/39 Sb.] nebo dále ponechány v platnosti (normy příkladmo uvedené v § 22 vl. n. č. 121/39 Sb. Tento názor opírá nss. dále o úvahu, že by opačný (restriktivní) výklad § 19 nebylo lze uvést v soulad s dosahem ustanovení § 6 odst. 2 a § 7 odst. 2 zák. o nss. č. 164/37 Sb. I kdyby totiž nejvyšší správní soud podrobil takovéto rozhodnutí, vydané před účinností vl. n. č. 121/39 Sb., své jurisdikci, jež je povahy jen kasační, nebyly by již další procesní úkony žalovaného úřadu postaveny pod soudní kontrolu. Podle zásad ovládajících trestní proces správní (srov. na př. Boh. A 11.927/35) vydával by žalovaný úřad nové rozhodnutí v této věci již se zřetelem na nyní platné nař. č. 121/39 Sb., jímž byly předpisy vl. n. č. 264/36 Sb. v časové a vnitřní souvislosti převzaty. Stížnost proti takovémuto rozhodnutí, vydanému již za platnosti vl. n. č. 121/39 Sb., byla by z pravomoci nss. vyloučena. Soud by proto nemohl zákonitost nového rozhodnutí přezkoumávat ani s hlediska § 7 odst. 2 zák. o n. s. s., zda se totiž úřad řídil právním názorem, z něhož nss. vycházel ve svém zrušovacím nálezu.

Svého významu pro stěžovatele by pozbyla kontrola nss-u patrně i v jiných než trestních záležitostech cenových. Nové rozhodnutí — i kdyby spočívalo na dřívější materiálně-právní normě —, vydával by úřad vždy již v kompetenci, upravené nyní vlád. nařízením č. 121/39 Sb. Stížnost na takovéto rozhodnutí byla by tedy rovněž z příslušnosti nss. vyloučena.

Rozhodnutím vydaným v rámci pravomoci, příslušející úřadu v cenových věcech podle vl. n. č. 121/39 Sb., je nejen rozhodnutí meritorní, nýbrž i rozhodnutí povahy formální, jímž bylo na př. odmítnuto odvolání ve věci cenové pro opožděnost (usnesení č. 1654/40-1) nebo pro nedostatek procesní legitimace (usnesení č. 2620/39-2). Rovněž rozhodnutí politického úřadu, kterým byl odepřen odkladný účinek stížnosti podané k nss. ve věci cenové, je vyloučeno z přezkoumávání nss-u (usnesení č. 1833/39-2). Zjistí-li soud, že jde o rozhodnutí ve věci cenové, pak nemůže ani zkoumat, zda lze případ subsumovat pod normu, jíž se úřad dovolal, a zda norma ta platila v době vydání naříkaného rozhodnutí (usnesení č. 2180/39-2).

Pro vymezení výlučky je tedy podle judikatury nss. rozhodujícím jedině, zda jde o rozhodnutí nejvyššího úřadu cenového nebo úřadu politického a zda jeho předmětem je cenová věc ve smyslu § 1 odst. 1 vl. n. č. 189/40 Sb. Podle tohoto ustanovení náleží do výlučné pravomoci NÚC tvoření cen zboží a úkonů všeho druhu, jakož i veškerých úplat a dohled na tyto ceny a úplaty, s výjimkou mezd, platů, úroků a cenných papírů. Jak též důvodová zpráva zdůrazňuje, nenáleží do výhradné pravomoci NÚC záležitosti souvisící s distribucí zboží a úkonů a s jejich opatřováním a vůbec otázky, týkající se zásobování a ochrany spotřebitelů. Ve sporech majících svůj základ na př. v předpisech regulujících výrobu, spotřebu, odběr či obchod potravinami, vydávaných na základě zmocnění ministerstva zemědělství podle vlád.

nař. č. 206/39 Sb., bude tedy nss. nadále příslušný, i když jde o věci, jež mohou míti nepřímý vliv i na cenovou hladinu. — Jakýmsi autentickým vodítkem při otázce, které z dřívějších předpisů tvoří rámec působnosti úřadů, jež je vyloučena z kontroly nss-u, je ustanovení § 22 vl. n. č. 121/39 Sb. V tomto paragrafu jsou příkladmo uvedeny dřívější předpisy, jejichž provádění přechází nyní na NÚC. Legislativní technika nečiní však z tohoto ustanovení právě spolehlivou interpretační pomůcku. Předpisy tu nejsou vyčítány jednotným způsobem. Z některých předpisů jsou citovány vsutku jen ony paragrafy, které se týkají cen. Jiná ustanovení jsou uváděna bez takovýchto omezení. Nelze z toho usuzovati, že by v těchto případech přecházelo na NÚC provádění celého zákona nebo nařízení. I zde je nutno vycházeti z pojmu cenových věcí, vymezeného v § 1 odst. 1 cit. nař., což plyne z úvodní věty řu 22, mluvící o přechodu působnosti podle § 3 odst. 1. Tento předpis pak soustřeďuje v rukou cenového úřadu působnost ve věcech cenových. Výluka se tedy bude týkati na př. přestupku předražování nájemného podle § 7 opatření Stálého výboru č. 288/38 Sb. o mimoř. opatřeních bytové péče (usnesení č. 2264/39-2), nikoli však ostatních přestupků, trestných podle § 8 (porušení předpisů o přeměně a způsobu užívání bytu a o nuceném pronájmu volných bytů), třebaš že pod písm. p) v § 22 takovéto omezení výslovně uvedeno není.

Byly vysloveny pochybnosti (srov. Právní prakse roč. V, str. 40), je-li nejvyšší správní soud ustanovením § 19 vl. n. č. 189/40 Sb. vázán. Toto vládní nařízení bylo vydáno podle čl. II. ústav. zák. zmoc. č. 330/38 Sb., jímž byla vláda zmocněna, aby vydala nařízením všechna nutná opatření, i kdyby k nim bylo jinak potřebí zákona, s výjimkou změny ústavní listiny. § 88 ústavní listiny zaručuje soudní ochranu proti správním úřadům. O názorech na význam § 88 úst. l. poučuje zvláště důvodová zpráva k § 3 zák. o nss. č. 164/37 Sb. Nejv. spr. soud v nálezu Boh. A 6146/26, řešícím platnost § 39 patent. zák., dovodil, že ustanovení § 88 ú. l. je koncipováno tak povšechně, že nelze v něm naléztí normu, vymezující kompetenci nss. do té míry, aby bylo možno jí bezprostředně použítí. Je k tomu zapotřebí zvláštěního zákona »podrobnosti upravujícího«, na nějž druhý odst. § 88 odkazuje. — Otázka, zda ustanovení čl. I, § 19 vl. n. č. 189/40 Sb. nepřekročilo rámec ústavního zmocnění vlády, pozbyla však svého významu, tkvícího v § 102 ú. l., neboť nařízením říšského protektora z 12. prosince 1940, Věstník str. 604 (§ 1 odst. 4) byla příznána nařízením vydaným podle čl. II úst. zák. zmocňovacího č. 330/38 Sb. platnost zákona od počátku jejich účinnosti.

Josef Štulc:

SUDETSKÉ HYPOTÉKY ZDEJŠÍCH VĚŘITELŮ A ŘÍŠSKÉ DANĚ Z MAJETKU, KORPORAČNÍ A DŮCHODOVÁ.

(Zkratky:

SAG Steueranpassungsgesetz z 16. X. 1934, RGBl. I/925,

VSG Vermögenssteuergesetz z 16. X. 1934, RGBl. I/1052,

KSG Körperschaftssteuergesetz z 16. X. 1934, RGBl. I/1031,

ESG Einkommensteuergesetz z 6. II. 1938, RGBl. I/121 ve znění ze 17. II. 1939,

RGBl. I/283,

RBG Reichsbewertungsgesetz z 16. X. 1934, RGBl. I/1035,

Rfh rozsudek Reichsfinanzhof-u,

RSB Reichssteuerblatt.)